

(א) [לעיל ע"ג, (ב) ע"ג] (א) להולכה (ג) ד"ה (ד) [לעיל ע"ג, (ה) ג"ה ר"ה] (ו) [לעיל ע"ג, (ז) ג"ה ר"ה] (ח) [לעיל ע"ג, (ט) ג"ה ר"ה]

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ה"י ע"ג וכו' וט"ח וי"ח א"ת: (ב) ד"ה אבנא וכו' תחת משא אבן בנקעה: (ג) רש"י ד"ה הוחמה וכו' אלא אומדן א"ס היה י"ח: (ד) ד"ה ר"י וי"ח וכו' תחת מלכה פטור מ"מ כיון: (ה) מא"ד דה"ה כל שני:

גליון הש"ס

תוס' ד"ה אפילו וכו' גירסת הרמב"ם איננה כמשנת הר"ם הלוי ח"ת ס"ח:

הגהות הגר"א

[א] ג"פ פשוט ס"י י"ב גירסת הרמב"ם איננה כמשנת הר"ם ח"ת ח"ת וקא ע"ג כ"ו:

מוסף רש"י

אורידא דר"ה. כ"ה וכו' ע"ג:

השובר את האומנין פרק ששי בבא מציעא

מפני רעסה. דאן קהדי דכלאו אונסא דחויי גמי הוה מזנין לה והאי דעיל ונפיק אחוי ממחר הוא לגבות שלא יחזור לוקח: כעא לזבוי במאה. היה צריך למאה וזו ור"ה למכור שדה קטנה במאה וזו ולא מלא לה לוקחין ומכר גדולה במתים: וקא עיל ונפיק אוזוי.

זה עיכנס: לא קני. דאן קהדי

דעל כורחו מכר (א) המומר ויכול לומר לכך הייתי מחזר אחר המעות לקנות שדה קטנה תחתיה: ולא אשכח. לא מלא לה לוקחין מיד: ואילו היה עורה. עובא למזור אחר הלוקחין: הוה משכח. לוקחיה שדה קטנה: ולא ערה. הוקשה לה הטורח ומכר הגדולה במתים: ועיל ונפיק אוזוי מאי כמוכר שדהו מפני רעסה דמי. כיון דמשום טירחא דלהדורי אחר לוקח הוקלה עליו למכור אותה בלא דוחק מעות שמע מינה לא חביבה היתה עליו: עד כדי שכרן. א"ס עשו אלא קצת המלאכה ולא קיבלו כלום שוכר עליהן כל מה שהוא חייב להן יוסף לאחרים ויגמרו: שכלא חביבה לידו.

א"ס יש נידו משלגן הרבה כדרך האומנים המקבלים עליהן מלאכה מביאים כלי אומנות לבית בעל הבית: מתני' בנקעה והולכה כהר. בראש ההר וא"ע"פ שדקדק חלק וישר חייב. בגמ' מפרש מאי שנא רישא הכא דלא מפליג בין הוחלקה להוחמה ובסיפא מפליג להולכה כהר והולכה בנקעה: וא"ס החליקה פטור. שבהר היא ראויה להחליק יותר שראש ההר חד ומשופע לנדקין: וא"ס הוחמה חייב. שהנקעה מעלה הבל לפי שההרים סביבה ואין איר שולט בה: א"ס תחת המעלה הוחמה. בעלותה מרגל ההר לראשו: חייב. שהמעלה גרמה לה והוא שניה להולכה כהר: והברייתא בגמרא (א) מפרש: או שנעשית אנגריא. שנטולה לעבודת המלך: אומר לו. משכיר לשוכר: הרי שך לפניך. טלנה כמו שהיא סמויה ותלך שאף מולך גרם כמו מולי וטח (א) ואשר אותה בדרכים. ובגי אנגריא גמי המתן עד שמשבו שאף מולך גרם ונפסיד שנינו: מהו או נשברה. שמפסיד כל שכרו: חייב. המשכיר למכור העור והגבילה לכלבים ולהוסיף מעות ולהעמיד לו חמור או ישכור לו אחר בדמי גבילה שהרי חמור זה שיעזב לו או יחזור לו שכרו: גמ' דאק מפליג. בין הוחלקה להוחמה: שמהם מחמת אורי. לא הוחלקה ולא הוחמה ומתה מעלתה הואיל ושינה יכול לומר לו לא ממה זו אלא מחמת אורי לא היתה לימודה ליגדל באור הר וקשה לה או לא היתה לימודה באור בקעה וקשה לה: אובנא. עייפות ויגיעה ממשא. הולכה כהר יכול לומר לו עייפות המעלה שעלתה לראש ההר הועיל לה מחמילה על כן עייפה לה לאחר זמן כשהלכה בדרך החלקה ויגיעה תחת משא ומתה. וא"ס שניה להולכה בנקעה א"ע"פ שלא ראויה אותה מועת ולא היום חס מאד לומר הוחמה י"ל א"ס הלכה כהר היה האיר שולט שם ונתן זה כח ולא חייב תחת משא (ב) בנקעה לא שלט בה איר והיא היתה חסירה כח ויגיעה לה:

נקרא

לעמיה דלמר צפרק המפקיד (לעיל דף לו: ו) וא"ס לא מיעביא כו' אלא אפילו למי"ד פטור הכא חייב דהכלל דאגמא קטלה משמע דלמי"ד חייב א"ש בלאו האי טעמא א"ע"פ שהאונס היה נאכר בכל ענין ויש לדחות דאיימו דלמי"ד חייב גמי סמך אהאי טעמא דקאמר בסוף דהכלל דאגמא קטלה דא"ס לא כן תקשי ליה ממתניתין דהכלל דקאמר הוחמה כהר פטור ומיהו למה שפירש בנסוף דהכלל לא חשיב מחמילה בפשיעה א"ש: וא"ס הוחמה מחמת המעלה חייב. וא"ס והיכי ידעינן צרישא דקתני אורי. לא הוחלקה ולא הוחמה ומתה מעלתה הואיל ושינה יכול לומר לו לא ממה זו אלא מחמת אורי לא היתה לימודה ליגדל באור הר וקשה לה או לא היתה לימודה באור בקעה וקשה לה: אובנא. עייפות ויגיעה ממשא. הולכה כהר יכול לומר לו עייפות המעלה שעלתה לראש ההר הועיל לה מחמילה על כן עייפה לה לאחר זמן כשהלכה בדרך החלקה ויגיעה תחת משא ומתה. וא"ס שניה להולכה בנקעה א"ע"פ שלא ראויה אותה מועת ולא היום חס מאד לומר הוחמה י"ל א"ס הלכה כהר היה האיר שולט שם ונתן זה כח ולא חייב תחת משא (ב) בנקעה לא שלט בה איר והיא היתה חסירה כח ויגיעה לה:

נקרא

אפשר שא"ס היה מוליכה שם לא היתה מתייגעת מחמת איר והרוח ששולט שם או א"ס היה לו להולכה בנקעה לא היתה מתייגעת שם לפי שאין טורח שם כמו כהר ולהכי חייב אפילו למי"ד תחילתו בפשיעה וסופו באונס פטור אך על רבה דאמר כגון שהביאה חס קשה לריב"ס אמאי נקט לדידיה הר ובקעה דה"י ה"מ למינקט בקעה ובקעה א"ס ידוע שנמלא נחשים היום בנקעה ששינה להולכה שם דלא שייך האי קלקול להשתנות מהר לבקעה טפי מבקעה לבקעה ואר"י דרבה לעמיה דאית ליה תחילתו בפשיעה וסופו באונס חייב כדמשמע בס"פ השוכר את הפועלים (לקמן ד' נ: ו) ומדפריך ליה א"י אמאי פטור תחילתו בפשיעה וסופו באונס הוא והשתא א"ש דלהכי נקט הר ובקעה משום דהשתא הוי תחילתו בפשיעה לענין הוחמה והוחלקה אבל א"ס שניה מבקעה לבקעה היה פטור דליכא תחילתו בפשיעה וצריש הכונס (צ"ק ד' נו: ו) ומדפריך ארבה דלמר והוא שחמרה הניחא למאן דאמר תחילתו בפשיעה וסופו באונס פטור אלא למי"ד חייב מאי איתא למימר הוי מני למיפקר דרבה דארבה דאית ליה הכא חייב אי גרם בתריווייהו רבה והשתא כל אלו אמוראים שחזין לתרץ סוגרייהו כרנא דאמר מלאך המות מ"ל הכא כו' דלא"י דאמר הכלל דאגמא קטלה א"ש מתניתין בלאו הוי שנוי וחיוב אפילו מתה דכרעה דלמר ההוא אירא שהולכה שם קטלה א"ע"פ שאין ידוע שיהא אותו איר רע כלל יותר מאיר אחר דלאו דוקא נקט הכלל דאגמא (א) ה"ה כל שנינו איר כדמוכח בשמעתין דהתם הוא דנקט כסיפא הוחלקה כהר והוחמה בנקעה חייב ה"ה מתה דכרעה כיון דהוי תחילתו בפשיעה אלא משום דבפטור דהר תני הוחמה אשמועינן אף על גב דחיימוס הוי כהר טעמא לפטור בנקעה לא מיפטר כהר אלא אדרבה הוי טעמא לחיובא וא"ס והא שמעינן ליה מרשא דאפילו מתה דכרעה חייב משום דהוי תחילתו בפשיעה לענין הוחלקה כהר וחימוס בנקעה כ"ש כשתיה ע"י החלקה דהר וחימוס דנקעה דמחייב וי"ל דאי לאו אשמועינן כסיפא לא הוה ידעינן אמאי חשיב לה צרישא תחילתו בפשיעה לחיובא אפילו בנתה דכרעה וא"ס ולרנא וכל האמוראים דהכלל דפטרי בנתה דכרעה אמאי תני כסיפא הוחמה כהר והוחלקה בנקעה פטור

ע"ה

בגון שכחת הביאה לידו. וא"ס א"כ פשיעה וי"ל דה"ה אסמכתא היא ולא קני א"כ דפועל לא נותן לו אלא לשכור כשניה ולא מן הכלל: אפילו זו י" מירין כו'. וה"ה אפילו זו שהלך בה קצרה יותר אלא ש"ס לא להאריך: הוחמה בהר פטור. וא"ס למי"ד

לעיל (דף נב). תחילתו בפשיעה וסופו באונס חייב אמאי פטור הא תחילתו בפשיעה היה לענין הוחלקה וי"ל דלא מחייב אלא באונס שיש לתלות שא"ס לא היה משנה אפשר שלא היה בא האונס כי היא דלרפא דלורבני דלונס כה מחמת הפשיעה שא"ס היה מנניעם תחת החלקה כדשמואל לא היו נגנבים אבל הכא כי הוחמה כהר כ"ש דא"ס לא שניה והיה הולך בנקעה דהוה הוחמה והכי אמר רבא כד בהמפקיד (לעיל דף לו: ו) גבי פשע בה וילאמה לגאס אפילו למי"ד חייב הכא פטור דמלאך המות מה לי הכא מה לי התם וא"ס שיליה הפועלים (לקמן דף נב: ו) ושם ד"ה א"י גבי הניח עדרו וצא לעיר וצא ארי ודרס פטור ומוקי לה רבה דעל צעידתא דלא עיילי אינשי ופריך א"י תחילתו בפשיעה לענין גנבי וסופו באונס הוא לענין ארי והתם אפילו לא פשע הוא ולא בא לעיר היה נאכרע האונס ומאי פריך וי"ל דשמה א"ס היה שם היה מוליך למרעה אחר קודם ציאת ארי כי כן דרך הרועים לרעות מתי היום בשדה זו וחיי היום בשדה אחר או שמה א"ס היה שם הארי היה ירא לנא שם או היה מקיים ציה גם את הארי ואת הדוב הכה ענדך ובלאו הכי פריך לפרש הפשע התם כן דקאמר אין אומרים אילו היה שם היה מניל אלא (א) אומרים א"ס היה יכול להזיל חייב וא"ס לאו פטור ואי אפשר לפרש צעידא ורז אלפס פירש התם דא"י

נקרא

לעמיה דלמר צפרק המפקיד (לעיל דף לו: ו) וא"ס לא מיעביא כו' אלא אפילו למי"ד פטור הכא חייב דהכלל דאגמא קטלה משמע דלמי"ד חייב א"ש בלאו האי טעמא א"ע"פ שהאונס היה נאכר בכל ענין ויש לדחות דאיימו דלמי"ד חייב גמי סמך אהאי טעמא דקאמר בסוף דהכלל דאגמא קטלה דא"ס לא כן תקשי ליה ממתניתין דהכלל דקאמר הוחמה כהר פטור ומיהו למה שפירש בנסוף דהכלל לא חשיב מחמילה בפשיעה א"ש: וא"ס הוחמה מחמת המעלה חייב. וא"ס והיכי ידעינן צרישא דקתני אורי. לא הוחלקה ולא הוחמה ומתה מעלתה הואיל ושינה יכול לומר לו לא ממה זו אלא מחמת אורי לא היתה לימודה ליגדל באור הר וקשה לה או לא היתה לימודה באור בקעה וקשה לה: אובנא. עייפות ויגיעה ממשא. הולכה כהר יכול לומר לו עייפות המעלה שעלתה לראש ההר הועיל לה מחמילה על כן עייפה לה לאחר זמן כשהלכה בדרך החלקה ויגיעה תחת משא ומתה. וא"ס שניה להולכה בנקעה א"ע"פ שלא ראויה אותה מועת ולא היום חס מאד לומר הוחמה י"ל א"ס הלכה כהר היה האיר שולט שם ונתן זה כח ולא חייב תחת משא (ב) בנקעה לא שלט בה איר והיא היתה חסירה כח ויגיעה לה:

עין משפט

נר מצוה
ל א ב מ"י פ"ח מהל
מכירה הלכה ה וע"י
נמ"מ סמג עשין פ"ב
טו"ש"ע ח"ת ס"י ק"ק טע"ף
י"ג טע"ף ד'
ל א ג ד מ"י פ"ט מהל
שמירת הלכה ד סמג
עשין פ"ט טו"ש"ע ח"ת ס"י
ז"ג טע"ף ו'
לח ה מ"י ש"ס פ"ד הלכה
א טו"ש"ע ח"ת ס"י
ש"ט טע"ף א'
ל א ר מ"י ש"ס טו"ש"ע ש"ס
טע"ף ב'
לח ה מ"י ש"ס פ"ה הלכה
א טע"ף ח"ת ס"י
ח"ת ס"י ש"ט טע"ף א':

השובר את האומנין פרק ששי בבא מציעא

דפטור ה"ל לאשמועינן טפי מתה כדרכה דפטור דלא נימא אורא דהוא אחרת קטלה כ"ש הוחמה צהר והחלקה צבקה דודאי אילו לא שינה היתה מתה צענין זה ויש לומר דמשום דנחוינא דהר מני החלקה מני לה נמי צפטורא צבקה ועוד נראה דפטורא דחומס

מא א מ"י פ"י מהלכות שבתות הלכה ד וע"י בהשגות ותמנדי משנה סמך פסין שט טור ש"ע ח"מ ס"ז ש"ע פ"ג: סב ב מ"י פ"ג מהל' מגילה הלכה טו סמך פסין ד תושי"ע א"ח ס"י מלך סע"ף ג: סג ג ד ה מ"י פ"ה הלכה א וע"י בהשגות ותמנדי סמך שט טושי"ע ח"מ ס"ז ש"ע פ"ג:

נקרא גולן. וקמה ליה ברשומיה להחייב בכל אונסיה וסיפא רבנן: נוסן לו דמי למרו. בדמים שזמר לזן נמכר צשוק דקנייה בגולו לשלם כשעת הגזילה: היליאה. דמי עזים וקמנין ולא שזר שלם: בשעיו. ששינו מנמות שהיה ואיכא למאן דאמר שינו קונה בהגזול קמא

נקרא גולן הי רבי מאיר אילימא ר"מ דצבע דתנן הגותן צמר לצבע לצבוע לבי אדום וצבעו שחור שחור וצבעו אדום רבי מאיר אומר גותן לו דמי צמרו "ר' יהודה אומר אם השבח יתר על הציאה גותן לו את הציאה ואם הציאה יתירה על השבח גותן לו את השבח ממאי דלמא שאני התם דקניא בשינוי מעשה אלא הא רבי מאיר דמגבת פורים דתניא מגבת פורים לפורים וא מגבת העיר לאותה העיר ואין מדקדקין בדבר אבל לוקחין את העגלים ושוחטין ואוכלים אותן והמותר יפול לכיס של צדקה רבי אליעזר אומר מגבת פורים לפורים ואין העני רשאי ליקח מהן רצועה לסגדלו אלא אם כן התנה במעמד אנשי העיר דברי רבי יעקב שאמר משום ר"מ ורשב"ג מיקל דלמא התם נמי דאדעתא דפורים הוא דיהיב ליה אדעתא דמידי אחרניא לא יהיב ליה אלא הא ר' מאיר דתניא רבי שמעון בן אלעזר אומר משום ר"מ הגותן דינר לעני ליקח לו חלוק לא יקח בו מלית מלית לא יקח בו חלוק מפני שמעביר על דעתו של בעל הבית ודלמא שאני התם דאתו למיחשדיה דאמרי אינשי אמר פלניא זבנינא ליה לברשא לפלוני עניא ולא זבן ליה אי נמי זבנינא ליה גלימא ולא זבן ליה אם כן יתני מפני החשד מאי מפני שמעביר על דעתו של בעל הבית שמע מינה משום דשני הוא וכל המעביר על דעת של בעל הבית נקרא גולן: השובר את החמור והבריקה: מאי והבריקה הכא תרגמו גהויריתא רבא אמר אבוקת ההוא דאמר להו אבוקת במילתא דמלכא אמרו ליה במאי בטלי כסף או בטלי דהב איכא דאמרי בטלי כסף אמר וקמלוה איכא דאמרי בטלי דהב אמר ושבקוה:

החמור: (ב"ק נה:) אכל גבי החמור לא נשמהו שובין הגבאין מצני העיר להלך לעניים לפעודת פורים: לפורים. כולה יתנוה לעניים דפורים: ואין מדקדקין. לומר דיים בפמות והמותר יפול לכיס של צדקה: אכל לוקחין אם העגלים. לרוב צכל המעות: והמוסר. שלא יספיקו לאכול צפורים ימכור ויפול לכיס של צדקה: אדעתא דמידי אחרניא לא יהיב ליה. וכיון דלאו אדעתא דהכי יהיב נמלא מעות צחוק צעלים חוץ מן היוצאין צפטות פורים: דאמו למיתשדיה. לבעל הבית צנודר ואינו מקיים ששמעו עליו שאמר ליקח טלית לפלוני עני ולא קנה לו: והוריתא. מוליי"א בלע"ז היוצאת צשחור העין: אבוקא. המולעים הוליעו רגליה: אבוקא במילתא דמלכא. ראיתי עש שאוכל שיראם של אורז המלך: כעלי כסף. כלי פשתן: כעלי דבב. כלי כמר צבוטין אדום: וקטלוה. שאין עש אוכל כלי פשתן: אכל אנגריא שאינה חוורת. הוה ליה כמטה או נשצרה: אם בדרך הליכה נישלה. שהאנגריא מוליכתה לדרך שהיה זה רוצה להלך: אומר לו הכי שלך לפניך. שכן דרך האנגריא נוטל חמורו של זה ומהלך בעליה אחריה וכל חמור שפוגע בו ראשון נוטלו ומחזיר לו את שלו והשני חוזר אחר חמורו עד שפוגע בלחך הלך אומר לו הואיל ואף מולך גרם שכול חמור אחר ולך אחריו עד שיפגע בחמור אחר: הצדקה או שנספטיא. עדיין היא ראויה למשאוי: בשלמא לרב לא קשיא. רומיא דמתנימין אהדדי דמני לשנויי כאן בחזרת וכו': (לרוב)

או שנעשית אנגריא אומר לו הרי שלך לפניך: אמר רב לא שנו אלא באנגריא חוורת אבל אנגריא שאינה חוורת חייב להעמיד לו חמור ושמואל אמר יבין אנגריא חוורת בין אנגריא שאינה חוורת אם בדרך הליכה נישלה אומר לו הרי שלך לפניך ואם לאו בדרך הליכתה נישלה חייב להעמיד לו חמור מיתבי השובר את החמור והבריקה יאו שנשתמטה אומר לו הרי שלך לפניך מתה או שנעשית אנגריא חייב להעמיד לו חמור בשלמא לרב לא קשיא כאן באנגריא חוורת כאן באנגריא שאינה חוורת אלא לשמואל קשיא וכ"ת לשמואל נמי לא קשיא כאן שברדך הליכתה נישלה כאן שלא בדרך הליכתה נישלה הא מדקתני סיפא רבי שמעון בן אלעזר אומר אם בדרך הליכתה נישלה אומר לו הרי שלך לפניך ואם לאו חייב להעמיד לו חמור מכלל דלתנא קמא לא שאני ליה אמר לך שמואל לאו מי איכא רבי שמעון בן אלעזר דקאי כוותי אנא דאמרי כרבי שמעון בן אלעזר איבעית אימא כולה רבי שמעון בן אלעזר היא וחסורי מחסרא והכי קתני השובר את החמור והבריקה או נשתמית אומר לו הרי שלך לפניך מתה או שנעשית אנגריא חייב להעמיד לו חמור יבמה דברים אמורים שלא בדרך הליכתה נישלה אבל נישלה בדרך הליכתה אומר לו הרי שלך לפניך דברי

צהר והחלקה צבקה היה רצונא טפי ממתה כדרכה דלשם יכול ליהוי צהרי טפי יותר ממתה כדרכה והוה לן למימר שפסע כמה ששינה שאס היה מוליכה צהר היה מדקדק יפה ושומרה יפה שלא מחלוק צהר ושלא תחמסם צבקה אכל מה ששינה גורם שלא דקדק ומיהו דוחק הוא שחלוק אביי על כל האמוראים לך נראה דלא חשיב הכא פשיעה כמה ששינה דיכול ליהוי ולדקדק יפה שלא מחלוק צהר ושלא תחמסם צבקה ומודה אביי הכא דפטור במתה כדרכה כיון דלא היו מחילתו בפשיעה ורצה דמשני כגון שהסיסה נחש ז"ל שפעמים מנזיים נחשים צהרים מצבקה או איפכא להכי נקט הר ובקעה ואמי שפיר לרצה אפילו תחילתו בפשיעה וסופו צרום פטור: מגבת פורים פורים. וא"ת דאמרינן צערינן (ד' ו:)

מעות של צדקה מותר לשנותן בכל מה שירצה ואפילו צאו לירי גבאי ואפילו אמר מורה זו לצית הכנסת מותר לשנותה למורה אחרת וי"ל דדוקא צפורים אמרינן הכא דאין לשנות ומגבת העיר לאותה העיר נמי דפורים דוקא: רבי אליעזר אומר מגבת פורים פורים. מ"ק לא איירי אלא בגבאי דלא ישנה ור' אליעזר איירי צעני שנתנו לו מעות לצורך פעודת פורים שאינו רשאי העני לשנות: במילתא דמלכא. אית דגרס צבולתא פירוש היינו פרות כמו (שבת ד' נב.) מולאות של בית רבי צעלי וזב או צעלי כסף כלומר פרות אדומות או לבנות ואין נראה לר"י דבלשון ארמי לא קרי להו אלא כורנייתא:

באנגריא חוורת. דיכול לעשות מלאתו כשחמורו אע"פ שתמאחר צמלאכתו שצביל אחרו אין חייב להעמיד לו חמור אחר כמו הצדקה או נשתמטה שמתאחרת נמי צמלאכתה ולא חיישנין:

אם בדרך הליכתה נישלה אומר לו הרי שלך לפניך. פירש בקונטרס שמוליכה בדרך שגם הוא רוצה לילך אומר לו משכיר הרי שלך לפניך ושכור צהמה אחרת עד שם ותימה דלמה יכזר צהמה אחרת ואם השובר אין צריך החמור בהליכה אלא צחורה היו א"ש אכל אם כן צנופה ה"ל לפלוני צין צריך חמורו לאלתר לאין צריך אלא צחורה ונראה כפי ר"ח דמפרש אם בדרך הליכה שהאנגריא אין מחפשינן צבתיס אלא כשפוגעים בדרך והיינו דרך הליכתה אומר לו משכיר הרי שלך לפניך דמני א"ל מולך גרם שאלו היתה צבית לא הליכתה נישלה אלא צחורה גרם צבתיס שאי לא מולו של שוכר גורם חייב להעמיד לו חמור אחר לעשות מלאתו לאלתר דאפילו חוורת האנגריא את החמור לכאן צעוד שחועיל חוורת לשוכר אין לו לשוכר להתעבז ממלאתו ולא דמי להצדקה או נשתמטה: מכלל דתנא קמא לא שני ציה. ומ"ק עדיף דהוי רביס לגבי יחיד:

(א) ב"ק ק: (ק) א: (ג) לקמן
(ב) ב"ק ק: (ב) לקמן קו:
(ג) ב"ק ק: (ג) לקמן קו:
(ד) ב"ק ק: (ד) לקמן קו:
(ה) ב"ק ק: (ה) לקמן קו:
(ו) ב"ק ק: (ו) לקמן קו:
(ז) ב"ק ק: (ז) לקמן קו:
(ח) ב"ק ק: (ח) לקמן קו:
(ט) ב"ק ק: (ט) לקמן קו:
(י) ב"ק ק: (י) לקמן קו:

הגהות הגר"א

[א] נ"ט (מגבת העיר לאותה העיר) ואין מדקדקין צבדי (אכל כי על לפורים) חל"ת וי"ג ה"ר"ק ודל"ס ורמב"ם ל"ג כל זה וכו' לקמן קו ע"ב ועי"ש רבינו צ"ח ס"ח תל"ד:

לענין רש"י

מוליי"א [מיל"א]. בקיאת (מכחל עינים).

מוסף רש"י

גותן לו דמי צמרו. כדמתיקרא דמשתחא שוי טפי לנריס קני צמר אלוס (ב"מ צה.) קני בשעיו לר"ת ולא יהיב ליה אלא דמי צמרו אכל לא דמי שמה. או זה יתן שכרו משלם ויקח הצמר (שם ק) דצינרל ליה לר"ת כל המשנה מרעט צעלי נקרא גולן ונטול הצמר לעצמו אע"פ שהיא מעולה עשוי בדמים (ע"ז ו.) דקניס בשעיו ומחייב מעות לקמון ק"ה. ר' יהודה אומר. אם כן נמלא זה שחמור בשעיו (ע"ז ו.) אם כן מחייב נמלא זה הנה, שיה הביאו לו מן השוק, אלא מחזיר לו את הצמר כמות שהוא נטע וידו על החמורה (לקמן ק"ה.) אם השבח. שהשבח הצמר יתר על הציאה. שהיוצא הצבע גותן לו. בעל הצמר. את הציאה. סמינסי ועלום ושכר פעולה כשכיר ויס ולא שכר שלם כמו שהתנה עמו (ע"ז ו.) וקמון ק"ה. ולא מה שרשאי בקבלות. דהוי טפי לקמון ק"ה. דקניס ליה להאי דשינה להיות ידו על החמורה דלא נמתי משבח. וצ"ל נמי טלית לא יסקול אלא יצאה, ואם יצאה ימירע על השבח וכן לו את השבח שהשיב את הצמר. ואם יצאה למת את שכרו. כגון שהשבח יותר על השכר. יתן שכר (ב"ק ק.) ורשב"ג מיקל. אע"ג דמשני. לא סביר דמקפיד איניס מדי דלא חסר צה (לקמן ק"ה.)